

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 6Cdo/117/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209457
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:5312209457.2

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ C., narodeného XX. E.XXX, W., U U. XXX, 2/ I. E., narodenej X. I. XXXX, T. XX a 3/ R. Z., narodenej XX. D. XXXX, W., J. XXX, zastúpených D.. Antonom Kupšom, advokátom, Čadca, Moyzesova 34, IČO: 35675071, proti žalovaným: 1/ S. narodenej X. D. XXXX, W., K. XXX, zastúpenej JUDr. Marekom Belkom, LL.M, advokátom, Čadca, Fraňa Kráľa 1504, 2/ I. G., narodenej XX. E. XXXX, S. XX/XX, M.. 3/ E. J., narodenej X. I. XXXX, R., F., T. XXX/XXX, M. republika, 4/ E. E., narodenej XX. D. XXXX, M., S. XXX, 5/ U. narodenému XX. E. XXXX, M., M. XXXX, 6/ H. Q., narodenému X. I. XXXX, U... XXXX/XX, M. republika, 7/ U.., narodenému XX. E. XXXX, J., T. XXX/XX, 8/ J. E., narodenému XN. XXXX, W. XXX, 9/ E. H., narodenému XX. I. XXXX, W., U U. XXX, XX/ R. C., narodenému X. I. XXXX, W., U P. XXX, XX/ O.. E. R., narodenému XX. F. XXXX, C. XX, XX/ P. R., narodenej X. D. XXXX, C. XX, XX/ I. J., narodenej XX. J. XXXX, W., J. XXX, XX/ O.. E. C., narodenému XX. D. XXXX, W., J. XXX, XX/ O.. T. G., narodenej XX. I. XXXX, W., J. XXX, XX/ E.. H. C., narodenej XX. D. XXXX, C. XX, XX/ J. C., narodenej XX.. XXXX, C. XX, XX/ E. M., narodenej XX. C. XXXX, W. XXX a XX/ D. E., narodenému XX. J. XXXX, M., Z. XXX/X, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/64/2012, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. júna 2022 sp. zn. 9Co/139/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia sú povinní zaplatiť žalovaným 1/ a 7/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Ostatným žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou došliu bývalému Okresnému súdu Čadca (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) 20. septembra 2012 (po jej doplnení) domáhali určenia, že sú spoluvlastníkmi reálne vydelenej nehnuteľnosti v k. ú. W., parc. č. CKN 4658 - orná pôda o výmere 169 m², vytvorenej geometrickým plánom O.. R. D. - GOMA č. 14/2012 z 21. júna 2012 z parc. č. EKN 12456 - orná pôda o výmere 365 m², zapísanej v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. XXXX (ďalej tiež len „sporná nehnuteľnosť“) a to s podielom žalobcu 1/ v rozsahu 4/6, žalobkyne 2/ v rozsahu 1/6 a žalobkyne 3/ v rozsahu 1/6. Žalobu odôvodňovali tým, že spornú nehnuteľnosť získali v konaní o dedičstve po starej matke E. H. na základe osvedčenia o dedičstve 9D/288/2005; k del'be došlo v minulosti (pred rokom 1950) a spornú nehnuteľnosť reálne užívali žalobcovia a ich právni predchodcovia.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 15. marca 2018 č. k. 6C/64/2012-614 žalobe vyhovel, keď I. určil, že sporná nehnuteľnosť patrí do podielového spoluvlastníctva žalobcov, žalobcovi 1/ v podiele 4/6, žalobkyne 2/ v podiele 1/6 a žalobkyne 3/ v podiele 1/6; II. žalovanej 1/ uložil povinnosť „nahradiť“ žalobcom „trovy“ konania v rozsahu 100 % vo výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia vyššieho súdneho úradníka; III. žalobcom

náhradu trov konania voči ostatným žalovaným nepriznal a IV. žalobcom uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na svoj účet (súdu prvej inštancie) titulom trov preddavkovanych štátom sumu 9,7 eura, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež „Občiansky zákonník“ alebo len „OZ“) a § 70 ods. 1 katastrálneho zákona (zákona č. 162/1995 Z. z. o katastráli nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam /katastrálny zákon/, i jeho v znení neskorších zmien a doplnení). Vecne dôvodil, že predmet sporu netvorí nehnuteľnosť v k. ú. W., parc. č. EKN 12456 - orná pôda o výmere 365 m², ale len parc. č. CKN 4658 - orná pôda o výmere 169 m², pretože pri zvyšnej časti parcely žalobcovia rešpektujú deľbu a zámenu v minulosti (s I. T., na čo poukázala i žalovaná 1/, ale v konaní nebolo preukázané, že by došlo k záмене celej nehnuteľnosti. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v konaní o dedičstve po nebohej E. H. (starej matke žalobcov), vedenom pod sp. zn. 9D/288/2005 bola prejednaná aj parc. č. EKN 12456 v ideálnych spoluvlastníckych podieloch (6/108), i keď v hmotnoprávnej rovine bola nebohá vlastníčkou reálne vydelenej nehnuteľnosti (parc. č. CKN 4658 - orná pôda o výmere 169 m²). Poukázal na rozhodnutie č. 911/1932, uverejnené v Úradnej zbierke rozhodnutí bývalého Najvyššieho súdu Československej republiky, v zmysle ktorého treba v dlhotrvajúcom stave držby a užívania nehnuteľností, zapísaných v pozemkovej knihe na mená spoluvlastníkov v ideálnych podieloch, podľa ktorého určití spoluvlastníci určité časti z týchto nehnuteľností majú vo výlučnej držbe a užívaní, vidieť dohodu strán o deľbe, poprípade o záмене týchto nehnuteľností nielen čo do držby, ale aj čo do vlastníckeho práva; na platnosť takejto deľby nevlýva ani okolnosť, že niektoré časti z nehnuteľnosti má v spoločnej držbe viac spoluvlastníkov, iné časti zase majú jednotliví spoluvlastníci vo výlučnej držbe. Takáto dohoda mohla byť uzavretá aj mlčky (konkludentným činom). V danej veci k reálnej deľbe došlo pred rokom 1950, pričom deľba a zámena predstavujú v zmysle OZ „iné skutočnosti ustanovené zákonom“ (podľa rozhodnutia č. 911/1932), na základe ktorých došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti právnu predchodkyňou žalobcov a žalobcovia v dedičskom konaní zdedili už reálne vydelenu nehnuteľnosť. K nalievavému právnemu záujmu na požadovanom určení súd prvej inštancie uviedol, že tento je daný z dôvodu, aby bol zosúladený hmotnoprávny stav vlastníctva s formálnym stavom ideálneho spoluvlastníctva, ktoré je zapísané na liste vlastníctva. Rozhodnutie o trovách konania bolo odôvodnené právne ustanovením § 255 ods. 1 CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne úspechom žalobcov v plnom rozsahu. Žalovaná 1/ ako jediná zo žalovaných nesúhlasila so žalobou (bránila žalobcom v uplatnení ich práva) z dôvodov, ktoré v konaní nepreukázala, preto len vo vzťahu k nej bola náhrada trov konania žalobcom priznaná (voči ostatným žalovaným žalobcovia náhradu trov konania ani nepožadovali). O trovách konania štátu bolo rozhodnuté s poukazom na ust. § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení účinného do 30. júna 2016).

3. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovanej 1/ svojim v poradí prvým rozsudkom z 27. novembra 2018 sp. zn. 5Co/173/2018 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 až 3 CSP a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Okrem stotožnenia sa aj s jeho odôvodnením i on považoval (vo veci samej) pre reálnu deľbu ešte pred rokom 1950 za nevyhnutné aplikovať na moment vzniku vlastníckeho práva uhorské obyčajové právo platné do roku 1950 a zjednocujúce rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR č. 911/32, publikované v Zbierke IV. Nebolo preto povinnosťou žalobcov predkladať písomnú zmluvu, resp. iné listinné dôkazy o deľbe, keď zjednocujúce rozhodnutie bolo vydané na zjednotenie aplikácie práva platného do roku 1950 a bolo založené na dlhodobom faktickom stave, pretože v tom čase do pozemkovej knihy nebolo možné zapísať vlastnícke právo k reálne vydelenej časti. Za splnenia podmienok stanovených v takomto rozhodnutí i podľa odvolacieho súdu samotná deľba predstavuje iné skutočnosti stanovené zákonom v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 OZ, na základe ktorých došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva právnym predchodcom žalobcov a reálna deľba v dávnej minulosti pred rokom 1950 tak bola titulom, na základe ktorého nadobudla vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti najskôr právna predchodkyňa žalobcov a po nej i žalobcovia.

4. Na základe dovolania žalovanej 1/ tento rozsudok Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zrušil uznesením z 28. septembra 2021 sp. zn. 6Cdo/90/2019 a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Nedošlo tu síce podľa neho k zaťaženiu konania

pred odvolacím súdom namietanou vadou tzv. zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP pre tvrdenú nepreskúmateľnosť rozsudku, nakoľko tento odôvodnený objektívne uspokojivo, za dôvodné však bolo treba považovať časť dovolania opretú o druhý dovolací dôvod - nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP v dôsledku odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke prípustnosti žaloby dedičov o určenie ich vlastníckeho práva v situácii, v ktorej právny titul nadobudnutia vlastníctva svedčí len ich právnemu predchodcovi (poukaz dovolacieho súdu v jeho zrušujúcom uznesení na uznesenia najvyššieho súdu zo 16. decembra 2010 sp. zn. 3Cdo/154/2010 a z 31. januára 2011 sp. zn. 4Cdo/267/2009, prvé uverejnené aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky - ďalej tiež len „Zbierka“ - ako R 3/2011).

5. Následne odvolací súd svojim druhým rozsudkom z 23. júna 2022 sp. zn. 9Co/139/2021 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil zamietnutím žaloby v celom rozsahu; žalovaným aj štátu tiež priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v celom rozsahu. Tento svoj rozsudok odôvodnil prakticky prevzatím nosnej časti dôvodov, týkajúcich sa možnosti žaloby o určenie vlastníckeho práva v prípadoch úmrtia toho, komu svedčal nadobúdaci titul, zo zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu, poukazom na svoju viazanosť právnym názorom tam vysloveným (§ 455 CSP) vrátane záveru o nemožnosti obchádzania konania o dedičstve žalobou o určenie vlastníctva a vlastným konštatovaním, že z výsledkov doterajšieho konania vyplynulo, že žalobcovia odvodzovali svoje vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti (či presnejšie právo spoluvlastníctva jednotlivých žalobcov k nej) od práva svojej právnej predchodkyne E., po ktorej toto mali nadobudnúť v dedičskom konaní, už z vyjadrení ich samotných však bolo zrejmé, že v čase smrti ich právnej predchodkyne sporná nehnuteľnosť nebola prejednaná (a takto ani dedičmi nadobudnutá) v súlade s reálnou deľbou.

6. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej tiež len „dovolatelia“). Navrhli zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania aj oni vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, majú však za to, že tentoraz sa odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke významnej pre rozhodnutie odvolacieho súdu dopustil ako súd odvolací, tak aj dovolací (?) a tým malo dôjsť tiež k porušeniu ich práva (dovolateľov) na spravodlivý proces. Dodatočné prejednanie dedičstva ani žaloba o určenie, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohej starej matke žalobcov podľa nich neprichádzalo do úvahy, pretože by sa tak duplicitne rozhodovalo o vlastníctve, hoci dovolateľa predmet sporu po svojej právnej predchodkyňi, ktorá bola jeho vlastníčkou, zdedili. Nesúhlasili so zrušujúcim uznesením dovolacieho súdu v tejto veci, vytykajúc mu viaceré vady vrátane už spomínaného odklonu od jeho vlastnej ustálenej rozhodovacej praxe, na ktoré tvrdenie však s výnimkou zotrávania na argumentácii za pomoci rozhodnutia č. 911/32 neuviedli žiadne rozhodnutie, s ktorým by sa malo zrušujúce uznesenie dostať do stretu. V ďalšom poukazovali na inštitút vydržania (?), rozbor podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva týmto spôsobom aj so zreteľom k histórii úpravy inštitútu a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018 a ním uskutočnené prelomenie skoršieho skôr reštriktívnejšieho prístupu k výkladu § 134 Občianskeho zákonníka.

7. Žalovaná 1/ navrhla dovolanie odmietnuť, majú za to, že dovolateľa nevymedzili nimi uplatnený dovolací dôvod v súlade so zákonom a ani náležite nekonkretizovali podstatu tvrdeného odklonu (v čom mal tento spočívať a s akými rozhodnutiami najvyššieho súdu byť záver odvolacieho súdu v nesúlade).

8. Aj žalovaný 7/ navrhol dovolanie zjavne odmietnuť (hoc aj vyjadrujúc súbežný súhlas okrem napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu aj s bližšie neurčeným rozhodnutím súdu prvej inštancie).

9. Ostatní žalovaní dovolacie návrhy nepodali.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bol vydaný dovolaním napádaný rozsudok odvolacieho súdu (§ 424 CSP) a to za splnenia i podmienok jej zastúpenia a spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie, prečo bol namieste taký postup (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP), uvádza nasledovné :

11. Dovolanie je za aktuálnej úpravy procesného práva (tak ako v podmienkach skoršej úpravy reprezentovanej zákonom č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a

doplnení, účinným do 30. júna 2016 vrátane) mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd preto nesmie byť vnímaný (stranami, resp. v mimosporovom konaní stále účastníkmi) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (tu porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/155/2016, 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017 či 8Cdo/67/2017).

12. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Dovolatelia v dovolaní uviedli explicitne, že jeho prípustnosť vyvodzujú z ustanovenia § 421 (ods. 1 písm. a/) CSP, implicitne potom - tvrdením o porušení ich práva na spravodlivý proces aj z ustanovenia § 420 písm. f) rovnakého zákona (tu však bez uvedenia toho, v čom by mala - s výnimkou právneho posúdenia veci, s ktorým nesúhlasia - spočívať tvrdená vada tzv. zmätočnosti).

14. Pri tzv. zmätočnosťných vadách väčšinová rozhodovacia prax odvolacieho súdu kladie medzi prípustnosť a dôvodnosť dovolania znamienko rovnosti, teda nielen za prípustné, ale aj za dôvodné považuje každé dovolanie, v ktorom je opodstatnene vytykané zaťaženie konania pred odvolacím súdom (a prípadne i pred súdom prvej inštancie) namietanou zmätočnosťnou vadou (tu s prakticky jediným možným výsledkom odvolacieho konania v podobe kasačného uznesenia najvyššieho súdu, ak ide o takýto prípad) a toto platí aj naopak (čím treba rozumieť, že ak sa vada tzv. zmätočnosti vytyka dovolaním nedôvodne, alebo - inak povedané - jej tu podľa názoru odvolacieho súdu niet, dovolanie nie je len nedôvodným, ale aj neprípustným a ako také musí byť odmietnuté). Istá paralela s práve uvedeným je tu aj v prípadoch dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci, avšak (opäť podľa väčšinovej judikatúry) len u dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (zhodou okolností teda i toho v tentoraz prejednávanej veci), t. j. pre odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (ktorý tu buď nastal, teda je a potom je dovolanie prípustné aj dôvodné, i tu s následkom kasácie alebo naopak k odklonu nedošlo, teda tu navzdory tvrdeniu z dovolania nie je a potom dovolanie musí byť odmietnuté, nakoľko nie je len nedôvodným, ale aj neprípustným - v tomto prípade pre nenaplnenie skutkovej podstaty nesprávneho právneho posúdenia veci urobenej súčasťou ustanovenia, o ktorom je reč). Výklad k úprave podľa § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP, kde je to čiastočne inak, pre prejednanú vec nie je významný a preto sa dovolací súd tu obmedzí na už uvedené vyššie.

15. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 alebo § 421 CSP. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom vytykaná tzv. zmätočnosťná vada (§ 431 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP); v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 CSP je potom dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. V prejednávanej veci nielenže bolo treba dať za pravdu žalovanej 1/ namietajúcej, že dovolatelia nevymedzili nimi výslovne uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP v súlade s platnou procesnou úpravou, ale z obsahu dovolania podľa odvolacieho súdu tiež vyplýva pochybnosť o tom, či dovolatelia vôbec porozumeli tomu, čo zapríčinilo ich neúspech v spore (najskôr v podobe zvrátenia skoršieho výsledku konania na odvolacom súde pre úspech dovolania ich procesnej súperky a vydanie kasačného uznesenia v konaní najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/90/2019 a následne v podobe vydania tentoraz nimi napádaného zmeňujúceho rozsudku odvolacieho súdu).

17. Hoci z obsahu dovolania ako celku a pri snahe autenticky porozumieť dovolateľom (tu porovnaj i argumentáciu z bodu 20. uznesenia sp. zn. 6Cdo/90/2019 v tejto veci aj s odkazom na nález ústavného súdu z 9. júna 2020 sp. zn. I. ÚS 336/2019) by šlo vyvodiť, že podľa žalobcov je nesprávnym názor o prípustnosti (a možnom vecnom úspechu) žaloby o určenie, že vlastníčkou spornej nehnuteľnosti k času svojej smrti bola právna predchodkyňa žalobcov (poručiteľka), resp. relevantnou judikatúrou tolerovanej alternatívy k takejto žalobe v podobe žaloby o určenie, že sporná nehnuteľnosť patrí do

dedičstva po takejto osobe, z dovolania už nevyplývala tiež patrične konzistentná argumentácia, prečo by takýto názor nemal byť správny. Na jeho podporu nielenže slúžia rozhodnutia najvyššieho súdu uvádzané v jeho dovolateľmi spochybňovanom zrušujúcom uznesení (z ktorých už prvé uverejnením v Zbierke vstúpilo medzi obraznú elitu judikatúry a aj samo osebe - i nebyť naň takmer bezprostredne nadväzujúceho rozhodnutia druhého - by bolo postačujúcim na naplnenie pojmu ustálená rozhodovacia prax, v tejto súvislosti porovnaj najmä bod 11 uznesenia najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, uverejneného v Zbierke ako R 71/2018), ale navyše nešlo inak, než súhlasiť so žalovanou 1/ aj pokiaľ upriamila pozornosť na to, že dovolatelia na podporu svojho tvrdenia o odklone (odvolacieho i dovolacieho súdu) od ustálenej rozhodovacej praxe neuviedli žiadnu judikatúru svedčiacu v jeho prospech - vyjmúc opakovane uvádzané tzv. prvorepublikové rozhodnutie použité i súdom prvej inštancie a odvolacím ani dovolacím súdom neproblematizované, ktoré ale v prejednávanej veci vyvstali problém žaloby dedičov nadobúdateľa z reálnej deľby vôbec neriešilo).

18. Žalobcovia okrem už uvedeného pritom úvahami z dovolania o nemožnosti domáhania sa svojho práva spôsobom ponúkaným im zrušujúcim uznesením dovolacieho súdu aj následným rozsudkom odvolacieho súdu napádaným ich dovolaním z dôvodu duplicitného rozhodovania tak o vlastníctve, resp. o zdedení nimi spornej nehnuteľnosti (hoci zrejme nevedome) v skutočnosti popierali opodstatnenosť aj tej určovacej požiadavky, na ktorej zotrvali v priebehu celého konania. Prijatie tvrdenia o zdedení spornej nehnuteľnosti by totiž spôsobovalo duplicitu každej určovacej žaloby (bez ohľadu na osobu, v prospech ktorej by sa uplatňované právo malo určiť) a podobne akceptovanie tvrdenia, podľa ktorého žalobcovia spornú nehnuteľnosť už zdedili, by činilo bezzákladnou (bez nádeje na úspech) každú žalobu požadujúcu určenie existencie takto už získaného (nadobudnutého) práva. Takto to ale práve nebolo, keď medzi nadobudnutie podielov na ešte nerozdelenej „pôvodnej“ parcele registra „E“ katastra nehnuteľností a status podielových spoluvlastníkov k už „vydelenej“ parcele registra „C“ rozhodne nešlo položiť obrazné znamienko rovnosti a jedinou a i v tomto prípade najpravdepodobnejšou motiváciou žalobcov bolo odstrániť vzniknutý nesúlad medzi stavom vyplývajúcim z tzv. dedičského rozhodnutia po ich starej matke a tvrdeným aj preukazovaným stavom reálnej deľby z minulosti vedúcej k nadobudnutiu už touto výlučného vlastníctva k inej (samostatnej) nehnuteľnosti; tu však platí už uvedené aj dovolacím súdom skôr a síce, že za pomoci žaloby sledujúcej priame určenie vlastníckeho práva právnych nástupcov pôvodného vlastníka nemožno obchádzať nevyhnutnosť prejednanie takéhoto majetku v konaní o dedičstve a vytvorenie len podkladu pre takéto prejednanie v podobe rozhodnutia súdu o určení vlastníckeho práva poručiť k času jeho smrti (k nehnuteľnosti identifikovanej inak než v čase pôvodného prejednanie dedičstva).

19. Napokon o obraznú korunu nekonzistentnosti argumentácie z dovolania sa dovolatelia postarali tým, že rozhodne nie až tak zanedbateľnú časť dovolania venovali rozborom inštitútu vydržania, ktoré by ale v ich prípade mohlo prísť do úvahy len pri nenadobudnutí vlastníctva ich právnou predchodkyňou (o aký prípad ale pre tvrdené a dosiaľ nespochybnené nadobudnutie buď už na základe reálnej deľby pred rokom 1950, alebo na základe uplynutia desaťročnej vydržacej doby podľa zákona č. 141/1950 Zb. ešte pred nadobudnutím účinnosti Občianskeho zákonníka 1. apríla 1964 ísť nemohlo) a naopak pri nadobudnutí vlastníctva ňou by sa celkom absurdne mali vydržania dovolávať právní nástupcovia proti vlastnej právnej predchodkyňi.

20. Zo všetkých vyššie priblížených dôvodov preto dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie žalobcov odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné (nazerajúc na problém optikou pre dovolateľov najpriaznivejšou, vedúcou k záveru o neexistencii tvrdeného odklonu), resp. s ním naložiť rovnako podľa písmena f) rovnakého zákonného ustanovenia (to vtedy, ak by sa striktne vychádzalo z neučinenia dovolateľmi zadosť zákonnej povinnosti vypraviť dovolanie v súlade s úpravou z § 432 CSP).

21. Pri takomto spôsobe rozhodnutia dovolací súd povinnosť odôvodňovať aj rozhodnutie o trovách konania nemá (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP), v tomto konkrétnom prípade sa ale žiada urobiť výnimku a uviesť, že výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu (§ 256 ods. 1 CSP per analogiam) zaviniili žalobcovia, nárok na náhradu trov dovolacieho konania vznikol ich procesným súperom a z tých trov preukázateľne vznikli len žalovaným 1/ a 7/ (v súvislosti s ich vyjadreniami k dovolaniu). To bol dôvod pre rozdelenie žalovaných do dvoch skupín a pre rozdielne rozhodnutia o trovách dovolacieho konania, pojaté do druhého a tretieho čiastkového výroku tohto uznesenia.

22. Celkom na záver považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že pre úmrtie žalovanej 9/ L. H. po začatí dovolacieho konania a pred jeho skončením (19. apríla 2024) a pre skončenie konania o dedičstve po nej (uznesením Okresného súdu Žilina z 5. decembra 2024 č. k. 16D/93/2024-164, Dnot 109/2024) s výsledkom daným nadobudnutím spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, z ktorej bola vyčlenená tá sporná, synom poručiťky E. H., dovolací súd v dovolacom konaní pokračoval a toto aj dokončil ako so žalovaným 9/ s takýmto právnym nástupcom strany, ktorá stratila procesnú subjektivitu (§ 61, § 63 ods. 1 a 2 a § 438 ods. 1 CSP) a rozhodnutie o takomto pokračovaní pojal (i podľa § 65 ods. 2 a 3 CSP a contrario, keď žiadnej lehoty majúcej sa prerušiť či nanovo plynúť tu už v štádiu konania v čase úmrtia nebolo a ani byť nemohlo) do písomného vyhotovenia uznesenia odmietajúceho dovolanie žalobcov (do jeho úvodnej časti a odôvodnenia).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.